

IX. Od připojení blízkých předměstí k velkoměstu (1850–1900)

/ František Jordán

13–58

1. Vznik a vývoj nové obce do konce šedesátých let 19. století

a) Nový statut a regulace města

15–18

Prozatímní obecní řád /15/, připojení předměstských obcí k Brnu /15/, volby obecního výboru /15–16/, volební právo /16/, pravomoc městské rady /16/, omezení pravomoci rady /16–17/, volby po pádu absolutismu /17/, výstavba města a bourání opevnění /17–18/, nový regulační plán /18/.

b) Růst průmyslové výroby

18–22

Rozvoj vlnářského průmyslu /18/, vývoz na zahraniční trhy /18–19/, výroba módního zboží /19/, přechod od manufaktur k továrnám /19/, největší brněnské textilky /20/, mechanizace prádelny a úpraven /20/, potravinářský průmysl /20/, strojírenství /20–21/, parní stroje /21/, pokles malovýroby /21/, koncentrace dělnictva /21–22/, pracovní poměry a mzdy /22/.

c) Sociální a politické poměry

22–26

Vzestup počtu obyvatel Brna /22–23/, sociální a národnostní složení /23/, národní, střední, odborné a vysoké školství /23–24/, zemské a další úřady /24–25/, spolková činnost /25/, čtenářské, pěvecké a tělocvičné spolky /25/, politické hnutí /25–26/, nástup brněnského dělnického hnutí /26/.

2. Rozvoj města a jeho vnitřní poměry v letech 1870–1900

a) Stavební, populační a dopravní vývoj

26–31

Návrh definitivního obecního řádu 1863 /27/, další etapa stavebního ruchu /27/, nové ulice a čtvrti /27/, růst počtu domů a obyvatel města /27–28/, sociální a národnostní složení /28–29/, městská policie /29/, vodovod /29–30/, dláždění ulic /30/, městská doprava /30/, tramvaj /30/, železnice /30/, kanalizace /30–31/, osvětlení města /31/, obecní rozpočet /31/, problémy stavebního vývoje /31/.

b) Průmysl a živnosti

32–36

Vlnářská výroba /32–33/, hosp odářská krize 1873 /33/, nezaměstnanost /33/, nová konjunktura 1878 /33/, mechanizace tkalcovství /33–34/, vývoj strojírenství (První brněnská, Vaňkova a Královopolská) /34–35/, elektrotechnický průmysl /35/, živnostenské podnikání /35–36/.

c) Politické a národnostní problémy

36–42

Vliv německé liberální buržoazie /36/, německé politické spolky /36–37/, hnutí německých nacionalů /37–38/, české národní hnutí /38/, národní strana /38–39/, moravská lidová strana /39/, boj o české národní školy /39–41/, střední a vysoké školství /41–42/, česká vysoká škola technická /42/, rozmach nacionálního hnutí /42/.

d) Dělnické hnutí

43–48

První socialistický dělnický spolek /43/, stávka brněnských textiláků 1869 /43/, perzekuce dělnického hnutí /43/, internacionalismus brněnských socialistů /43–44/, založení rakouské sociální demokracie 1874 /44/, stávka tkalců 1875 /44/, rozpory umírněných a radikálů /44–45/, stávka textiláků 1885 /45/, úloha Rovnosti a J. Hybeše v překonání rozkolu /45–46/, stávky 1889–1899 /46/, manifestace 1. května 1890 v Pisárkách /46/, boj za všeobecné volební právo /46–47/, štěpení sociální demokracie /47/, podíl dělnictva na národním hnutí /47–48/.

3. Umění v Brně v druhé polovině 19. století

48–58

Literární život /48–49/, kněžská literatura /49/, F. Sušil /49/, autoři z okruhu slovanického gymnasia /49–50/, F. Bartoš /50/, generace literátů Mladá Morava /50/, rozvoj

periodického tisku /50-51/, J. Merhaut /51/, P. Bezruč /51/, územní rozvoj podle regulačního plánu /51/, řešení okružní třídy /51-52/, významné stavby (Kleinův palác, Městský dvůr, Besední dům aj.) /52-53/, sochařská tvorba /53/, malířství /54/, české divadelní společnosti /54-55/, nové německé divadlo 1882 /55/, české Prozatímní divadlo na Veverí 1884 /55/, činohra /55-56/, opera /56/, hudební život /56/, P. Křížkovský /56-57/, L. Janáček /57-58/.

X. Ve víru národnostních a sociálních bojů (1901–1918)

/ František Jordán—Václav Peša

59—86

1. Stavební a hospodářský vývoj Brna

61—64

Nové ulice a čtvrti /61/, přestavba vnitřního města /61/, rozšíření tramvajové dopravy /61-62/, březovský vodovod /62/, textilní průmysl /62-63/, strojírenská výroba /63/, průmysl elektrotechnický /63-64/.

2. Politické a národnostní poměry

64—70

Počet obyvatel /64/, české buržoazní strany /64/, německé buržoazní strany /64-65/, sociálně demokratické hnutí /65/, spory o české školství /65-66/, úsilí o druhou českou universitu /66/, boj dělnictva za všeobecné volební právo /66-67/, moravské vyrovnání 1905 /67/, městská správa a obecní volby /67-68/, volby do říšské rady 1907 /68/, rozkol sociální demokracie na autonomisty a centralisty /68-69/, národní, střední a vysoké školství /69-70/, zesílení národnostních rozporů /70/.

3. Město za první světové války

70—75

Vypuknutí války 1914 /70/, policejní opatření /70-71/, akce ruských letáků /71/, město za války /71/, změny v politickém životě /72/, vznik Českého svazu a Národního výboru /72/, ohlas ruské Únorové revoluce 1917 /72/, růst revolučního hnutí /72-73/, zostřování národnostních rozporů /73/, vliv myšlenek Velké říjnové socialistické revoluce na hnutí v habsburské monarchii /73/, Tříkrálová deklarace /73/, generální stávka v lednu 1918 /74/, rozklad rakouské armády /74/, reorganizace Národního výboru v Praze /74/, vytvoření Socialistické rady /74/, revoluční akce dělnictva 14. října 1918 /75/.

4. Přechod městské správy do českých rukou

75—79

Rakouská likvidační vláda /75/, revoluční události 28. října 1918 v Praze /75-76/, Rakovský členů Národního výboru /76/, průběh převratu v Brně /76-77/, jednání o převzetí moci /77/, odpor německé správy města /77-78/, dělnická demonstrace na náměstí Svobody 4. listopadu 1918 /78/, předání městské správy do českých rukou /78-79/, význam vzniku ČSR /79/, akce okresních a místních národních výborů 1918 /79/.

5. Umění v letech 1901–1918

79—85

Stavební rozvoj města /79-80/, architektonická moderna /80-81/, výtvarné umění /81-82/, literární život /82/, Moravské kolo spisovatelů /82/, Lidové noviny /82-83/, K. Elgart Sokol /83/, J. Mahen /83/, další spisovatelé /83-84/, hudební život /84/, L. Janáček /84/, divadlo /84/, opera /84-85/, činohra /85-86/.

XI. Zemské hlavní město Brno za první republiky (1918–1938)

/ Václav Peša

87—136

1. Vznik Velkého Brna a jeho politický vývoj

89—93

Úkoly nové správy města /89/, utvoření Velkého Brna 16. dubna 1919 /89-90/, připomenutí předměstí /90/, zvýšení počtu obyvatel /90-91/, národnostní a sociální složení /91/, obecní volby 1919 /91-92/, opakované volby v únoru 1920 /92/, poměr politických stran v obecních volbách 1924, 1928 a 1935 /92-93/.

2. Hospodářský vývoj města

93—100

Textilní výroba /94/, kovoprůmysl /94-95/, další výrobní odvětví /95/, obchod /95/, doprava /95/, živnosti /95/, stavební ruch /95-96/, nouzové kolonie /96-97/, nezaměstnanost dělnictva /97-98/, hospodářská krize 1929 /98/, státní a městská stravovací akce /98/, podpory nezaměstnaných /98-99/, organizování nouzových prací /99-100/, činnost praporů práce /100/.

3. Z bojů brněnského proletariátu

100—108

Počátky levice v sociální demokracii /100-101/, akce dělníků proti drahotě a na obranu sovětského Ruska /101/, volby Dělnické rady Velkého Brna /101-102/, vznik sociálně demokratické strany (levice) v září 1920 /102/, přípravy na rozhodující střetnutí proletariátu s buržoazií /102/, první vlna revolučních bojů v prosinci 1920 /102-103/.

konference strany levice 12. prosince v Brně /103–104/, opatření státního aparátu /104/, druhá vlna bojů /104/, povstání proletariátu na Rosicko-Oslavsku /104–105/, střetnutí v Hodoníně /105/, vyzbrojení občanských stráží v Brně /105/, stanné právo /105/, vojenské tažení na Oslavany /105/, porážka dělnictva a strany levice /105–106/, perzekuce revolučních dělníků /106/, rozchod s pravici a ustavení Komunistické strany Československa v květnu 1921 /106/, úmrtí a pohřeb J. Hybeše /106–107/, úsilí o jednotnou frontu dělnické třídy /107/, dělnické akce ve dvacátých letech /107–108/, hnutí proletářů za hospodářské krize /108/, solidarita se stávkujícími horníky Rosicko-Oslavanska /108/.

4. Proti vnitřnímu i vnějšímu fašismu

108–115

Počátky českého fašistického hnutí /108–109/, organizace českých fašistů v Brně /109/, kobzinkáda v lednu 1933 /109/, fašistická diktatura v Německu /109/, protifašistické projevy /109–110/, akce na obranu J. Dimitrova /110/, politika kolektivní bezpečnosti /110/, návštěva sovětských sportovců v Brně 1934 /110–111/, československo-sovětská spojenecká smlouva 1935 /111/, parlamentní a obecní volby /111/, pokus o socialistický blok v obecním zastupitelstvu /111/, taktika lidové protifašistické fronty /111 až 112/, pomoc demokratickému Španělsku /112/, obsazení Rakouska nacistickým vojskem /112–113/, růst protifašistického hnutí na jaře 1938 /113/, květnová částečná mobilizace /113/, komunisté v čele boje na obranu republiky /113/, lišeňská manifestace 7. srpna 1938 /113–114/, nátlak západních mocností /114/, lidové pozdvižení 22. září 1938 a vyhlášení všeobecné mobilizace /114–115/, zrádné přijetí mnichovského diktátu /115/.

5. Vývoj školství a umění 1918–1938

115–136

Obecně a měšťanské školy /115/, přírůstek českých a úbytek německých žáků i škol /115–116/, střední a odborné školství /116/, nové české vysoké školy v Brně /116–117/, umělecké sdružení Devěsíl /117–118/, Literární skupina /118–119/, Moravské kolo spisovatelů /119–120/, Lidové noviny /120/, R. Těsnohlídek /120/, Rovnost /120–121/, Index /121/, B. Václavek /121/, J. Mahen /121–122/, A. Novák /122/, založení Klubu výtvarných umělců Aleš /122/, Skupina výtvarných umělců v Brně /123–124/, J. Král /124/, A. Procházka /124/, L. Procházková /124–125/, výstavy Skupiny /125/, činnost KVV Aleš /125–126/, úsilí o sjednocení výtvarníků /126–127/, splnutí ve Spolku výtvarných umělců moravskoslezských Aleš /127/, společensky angažovaná výtvarná díla /127/, urbanistické soutěže na regulaci města /127–128/, bytová výstavba /128/, moderní architektura /128/, Zemanova kavárna na Kolišti /128/, pavilony Výstavy souboré kultury 1928 /129/, Tugendhatova vila /129/, veřejné stavby /129–130/, vedoucí postavení brněnské architektury /130/, Klub moravských skladatelů /130/, hudební život v Brně /130–131/, L. Janáček /131/, J. Černík, J. Kunc, V. Kaprál, V. Petrzelka, J. Kvapil, O. Chlubna aj. /131–133/, pěvecká sdružení /133/, symfonické koncerty /133/, opera /133–134/, balet /134/, opereta /134/, hudební věda /134/, vývoj činohry /134–135/, působení J. Honzla a E. F. Buriana /135/, divadlo proti fašistickému nebezpečí /135–136/, sovětské hry /136/, vzestup úrovně brněnské činohry /136/.

XII. Doba fašistické okupace a osvobození (1939–1945)

/ Václav Peša

137–164

1. Město pod nadvládou nacistů

139–145

Fašizace po mnichovské kapitulaci /139/, rozpuštění komunistické strany /139/, provokace brněnských nacistů /139/, okupace fašistickou armádou 15. března 1939 /139–140/, příchod gestapa /140/, likvidace české městské správy /140/, protektorátní úřady /140–141/, plány na germanizaci a likvidaci českých obyvatel /141–142/, protižidovské akce fašistů /142/, druhá světová válka 1. září 1939 /142/, zatýkáni a věznění /142/, zavření českých vysokých škol /142/, průběh války 1940 /142–143/, přepadení Sovětského svazu 22. června 1941 /143/, masový teror za stanného práva na podzim 1941 /143–144/, atentát na R. Heydricha /144/, heydrichiáda /144/, bitva u Stalingradu a obrát v průběhu války /144–145/, totální mobilizace /145/, letecké útoky spojenců na Brno /145/.

2. Hnutí odporu proti okupantům

145–153

Ilegální odbojové organizace PÚ, ON a PVVZ /145–146/, komunistický odboj v Brně /146/, protifašistická činnost mládeže v NHPM /146/, Zemský národní výbor /146–147/, nábor do Národního součenství /147/, akce na 1. května 1939 /147–148/, bojkot brněnské pouliční dopravy /148/, ohlas německo-sovětského paktu o neútočení /148/, ilegální letáková činnost /149/, odbojové hnutí v říjnu a listopadu 1939 /149–150/, výročí zřízení protektorátu 1940 /150/, pád Francie v červnu 1940 /150/, ilegální vy-

dání Dějin VKS(b) /150/, vzestup odboje 1941 /150–151/, zemské vedení komunistické strany na Moravě /151/, zatčení a likvidace jeho členů /151/, vznik partyzánského oddílu Prokop Holý /151–152/, sabotáže a destrukce /152/, aktivizace odboje koncem války /152–153/.

3. České školství a umění za okupace

Útok na české národní, střední a vysoké školství /153/, zásahy nacistů do českého národního života /153–154/, význam české hudby /154/, koncertní život /154/, činnost skladatelů V. Petřelky, Z. Blažka aj. /154–155/, perzekuce hudebních umělců /155/, Zemské divadlo /155/, České lidové divadlo /155/, ochotnické scény /156/, literární tvorba /156/, Kolo /156/, poezie a próza /156–157/, omezování výstavní činnosti /157/, Skupina Ra /157/, Škola uměleckých řemesel /157/, perzekuce výtvarníků /157/, likvidace tvorby českých architektů /157/, úpravy objektů a komunikační stavby /157 až 158/.

4. Osvobození Brna Rudou armádou

Přípravy nacistů na obranu /158/, plán brněnské útočné operace Rudé armády /158/, osvobození Lanžhota a Hodonína /158–159/, nálety na Brno /159/, evakuace německého obyvatelstva z města /159–160/, stěhování do sklepů a krytů /160/, pokračování útoku rudoarmejců na Brno /160–161/, obchvatný úder na město ze dvou stran /161–162/, osvobození prvních předměstí 24. dubna /162/, průběh bojů 25. dubna /162/, závěr operace osvobozením vnitřního města 26. dubna 1945 /162–163/, Den vítězství a ukončení vojenských akcí /163–164/, ztráty a škody v bojích za osvobození /164/.

XIII. Brno v období vzniku a upevňování lidové demokracie (1945–1948) / Jaroslav Mlýnský

1. Politické boje od osvobození do konce roku 1947

Obnova mírového života /167/, aktivní činnost brněnských komunistů /167/, vznik Národního výboru v Brně /167–168/, ustavení Zemského národního výboru /168/, delegace Košické vlády a prezident republiky v Brně v květnu 1945 /168/, rozšíření brněnského národního výboru /168/, K. Gottwald v Brně 23. června 1945 /168–169/, odstraňování následků války /169/, zásobování /169–170/, pomoc Rudé armády potravinami /170/, obnova průmyslu /170–171/, pomoc dělníkům při zemědělských pracích /171/, dobrovolné brigády /171/, boj za jednotu ROH /171–172/, odsun německých fašistů /172/, trestání kolaborantů a zrádců /172/, nový bezpečnostní aparát /172–173/, znárodnění v říjnu 1945 /173/, úsilí KSČ o upevnění Národní fronty /173 až 174/, rozloučení s rudoarmejci v listopadu 1945 /174/, přípravy na volby 1946 /174–175/, živnostenská politika /175/, volební výsledky /175/, změny ve složení NV města Brna a ZNV /175–176/, reorganizace národních výborů v Brně 1. ledna 1947 /176/, úsilí o plnění dvouletky /176–177/, boj o pořádek v distribuci /177/, proti podpoře soukromého podnikání /177/, proti sabotování národních čistů /177–178/, střetnutí o způsob přidělování bytů v Táboře /178/, vytvoření protikomunistického bloku v Národní frontě v Brně /178/, kritická situace v zásobování v létě 1947 /178/, mimořádné výživovací komise /178–179/, zdanění milionářů /179/, akce politické pravice /179/.

2. Únor 1948 a změny v životě města

Stupňování politického boje /179/, přípravy sjezdu závodních rad /179/, konflikt na půdě ZNV 19. února 1948 /179/, podpora Gottwaldovy vlády ve vyvolané krizi /180/, tábor lidu v Brně 21. února 1948 /180/, vyzbrojení Lidových milicí /180/, vznik akčních výborů obrozené Národní fronty /180–181/, činnost AVNF v Brně /181/, změny v ÚNV města Brna /181–182/, oslabení národních socialistické a lidové strany /182/, sloučení sociální demokracie s KSČ /182/, očista v závodech a institucích /182–183/, prověřovací komise KOR /183/, parlamentní volby v květnu 1948 /183/, negativní tendence v Sokole /183–184/, v katolické církvi /184/, politická i hospodářská konsolidace po Únoru /184–185/, druhá etapa znárodnění /185/, splnění dvouletky /185/, rozmach brněnského strojírenství, /185/, nábor pracovních sil /185/, vzestup pracovního úsilí dělníků /185–186/, aktivita komunistů /186/, bytová výstavba /186/, rozvoj městské dopravy /186/, změny ve zdravotnictví /186–187/, rozšíření sociálního zabezpečení /187/, růst životní úrovně obyvatelstva /187/.

XIV. Léta socialistické výstavby města (1949–1965) / Jaroslav Mlýnský

1. Politický a hospodářský vývoj v padesátých letech

Začátek etapy budování socialismu /191/, první pětiletka /191/, krajské zřízení 1949 /191/, změny v postavení Brna /191–192/, politický vývoj ve městě /192/, řešení vztahu ke katolické církvi /192–193/, přestavba Národní fronty /193/, masové organizace /193/, nekomunistické politické strany /193–194/, změny v národních výborech 1. října

153–158

158–164

165–187

167–179

179–187

189–254

191–201

1949 [194–195], nesprávné metody tzv. kultu osobnosti [195–196], rozvoj iniciativy pracujících za pětiletky [196], údernické hnutí [196], splnění první pětiletky [196–197], zrušení vázaného trhu [197], socializace místní výroby a služeb [197–198], zakládání JZD [198], volby do národních výborů 1954 [198–199], XX. sjezd KSSS a jeho ohlas [199], volby 1957 a činnost lidové správy [199–200], nová územní organizace v lednu 1960 [200], správa města po volbách 1960 [200], přijetí socialistické ústavy [200], rozvoj podniků řízených národním výborem [200–201], další růst brněnského průmyslu za druhé pětiletky [201], brigády socialistické práce [201], změny v místním hospodářství a zemědělství [201].

2. Brno v letech šedesátých

202–209

Rozsah brněnské průmyslové výroby [202], velké strojírenské podniky [202], závody středního rozsahu [202–203], textilní a oděvní průmysl [203], potravinářský průmysl [203], stavebnictví [203], místní průmysl a výrobní družstva [203], rozvoj strojírenství [203–204], energetická základna města [204] strojírenské výstavy [205], mezinárodní veletrhy [205], cizinecký ruch [205], bytová výstavba [205–206], sídliště [206], družstevní výstavba [206], růst kultury bydlení [206], péče o domovní fond [206–207], občanská vybavenost [207], rozmach městské dopravy [207–208], tramvaje, trolejbusy, a lodní doprava [208], socialistické zdravotnictví [208], péče o matku a dítě [209], vzestup životní úrovně obyvatel [209], nemocenské pojištění [209], sociální zabezpečení [209].

3. Rozvoj školství a umění v období 1945–1965

210–254

Základní školství [210], zákon o jednotné škole z října 1948 [210], střední a odborné školy [210], vysoké školy [210], změny a přestavba vysokého školství [211], universita [211], technika a Vojenská technická akademie [211–212], Vysoká škola zemědělská [212], vědecké a výzkumné ústavy [212], členové ČSAV [212], literárněhistorické koncepce po osvobození [213], časopis Akord [213], měsíčník Kolo [213–214], časopisy Blok a List [214–215], básnická tvorba [215], A. Trýb [215–216], Z. Kriebel [216], K. Kapoun [216], O. Mikulášek [216–217], J. Kainar [217–218], I. Blatný [218], L. Kundera [218], další básníci [218–219], próza předúnorového období [219], Č. Jeřábek, M. Elpl, J. Tomeček aj. [219–220], vývoj literatury po Únoru 1948 [220–221], brněnské časopisy Blok a List [221–222], Host do domu [222–223], poezie — A. Trýb [223], Z. Kriebel [223–224], O. Mikulášek [224–225], J. Kainar [225], L. Kundera [226], K. Kapoun [226], M. Kundera [226–227], J. Skácel [227], próza [227–228], Č. Jeřábek [228], M. Elpl [228], Z. Pluhař [228–229], I. Kříž aj. [229–230], tvorba pro mládež [230], překladatelská činnost [230], dramatická díla [230–231], nakladatelství Blok [231], první poválečná výstava [231], Blok výtvarných umělců země Moravskoslezské [232], výstavní činnost [232], časopis Blok [232], Skupina 42 a Skupina Ra [233], výstavy Bloku a SVU Aleš [233], změny po Únoru [234], soutěže monumentálního umění [234–235], ustavení výběrového Svazu [235], odklon od zobrazujícího umění (B. Matal a B. Lacina) [235], využití výtvarného umění v architektuře [235–236], Propagační tvorba [236], grafika [236], tvůrčí skupiny — Brno 57 [236–237], Skupina 4 [237], Profil 58 [237], M Brno [237], Parabola [237–238], výstava Brněnská bilance [238], národní a zasloužilí umělci — A. Procházka, V. Makovský, L. Procházková, F. Foltýn a J. Kubiček [238], stavební činnost po válce [238], bytová akce v Táboře aj. [238–239], Památník vítězství Rudé armády [239], výstavba z cihelných bloků [239], panelové a experimentální domy [239], nová sídliště [239–240], nebytové stavby [240], brněnské veletrhy a rozvoj architektury [240], budova Janáčkovy opery [240], rekonstrukce památek [240], směrný územní plán [240–241], etapy poválečného vývoje architektury [241], hudební kultura po osvobození [241], konzervatoř [241], JAMU [241], hudební věda [241–242], nová vlna hudebního života po Únoru [242], brněnská odbočka Svazu čs. skladatelů [242], koncertní život [242], Státní filharmonie [242–243], další koncertní tělesa [243], pěvecké sbory [243–244], brněnská opera [244–245], její vzestup na mezinárodní úrovni [245–246], balet a zpěvohra [246], tvorba brněnských skladatelů [246], nové skladebné metody [246–247], P. Blatný, S. Pololánik aj. [247], Mahenova činohra [247], působení E. F. Buriana [247–248], A. Podhorský [248], krize brněnské činohry [248–249], vzestup v šedesátých letech [249], Svobodné divadlo [249–250], Divadlo bratří Mrštíků [250], Divadlo mladých [250–251], Večerní Brno [251], Loutkové divadlo Radost [251–252], brněnská muzea [252], archivy [252–253], Lidová hvězdárna [254], tělesná výchova a sport [254].

XV. Z dějin brněnských předměstí / Jaroslav Dřímál

255–317

1. Obec připojené k Brnu roku 1850

257–268

Vsi v okolí města [257], jejich připojení k Brnu v červenci 1850 [257], Augustiniánské území [257], Cervená ulice [257], Dolní Cejl [257–258], Dorných [258], Hartlůvka [258], Horní Cejl [259], Hráze [259], Jircháře [259], Josefův [259], Kožená ulice [259],

Křenová /260/, Křídlovce /260/, Křižovnické území /261/, Malá Nová ulice /261/, Náhon /261/, Novosady /261/, Olomoucká ulice /262/, Pekařská ulice /262/, Petrská ulice /262/, Polní ulice /262/, Příkop /262/, Radlas /263/, Silniční ulice /263/, Staré Brno /263–264/, Statek kostela Všech svatých /264–265/, Špilberk /265–266/, Svábka /266/, Trnitá /266–267/, Území sv. Anny /267/, Velká Nová ulice /267–268/, Vídeňská ulice /268/, Zábřdovice /268/.

2. Obce spojené s Brnem v dubnu 1919

268–310

Splynutí okolních vsí a měst s Brnem 16. dubna 1919 /268–269/, Bohunice /269–270/, Brněnské Ivanovice /270–272/, Cacovice /272/, Černovice a Nové Černovice /272–273/, Dolní Heršpice /273–275/, Horní Heršpice a Nové Heršpice /275–277/, Husovice /277–280/, Juliánov a Nový Juliánov /280/, Jundrov /280–282/, Kamený Mlýn /282/, Kohoutovice /282–283/, Komárov /283–285/, Komin /286–287/, Královo Pole /287 až 291/, Lískovec a Nový Lískovec /291–292/, Malá Mariacela /292/, Maloměřice /292 až 294/, Manice /294/, Medlánky /295–296/, Obřany /296–297/, Petrohradská ulice /297 až 298/, Přízřenice /298–299/, Rybníky /299–300/, Řečkovice /300–301/, Slatina /301–303/, Slatinka /303/, Štýřice /303–304/, Tuřany /304–306/, Ugartov, Vyhňalovice a Ovcálovce /306/, Vinohrádky /306/, Žabovřesky /306–308/, Zidenice /308–310/.

3. Území a obce připojené k Brnu v letech 1944, 1957 a 1960

311–319

Rozšíření brněnského území v lednu 1944, v červenci 1957 a v červenci 1960 /311/, Bystrc /311–312/, Holásky /312–314/, Kníničky /314–315/, Líšeň s Kandí a Malou Klajdovkou /315–318/, Mokrá hora /318–319/, Nové Moravany /319/, Veverí /319/.

Prameny a literatura k dějinám Brna / Jaroslav Dřímál – Václav Peša

321 – 332

Tištěné prameny /321/, materiály Archívu města Brna /321/, fondy a knihovny /321/, brněnský Státní archiv /321–322/, Státní ústřední archiv v Praze /322/, zahraniční archívy /322/, vědecké knihovny, muzea ap. /322/, bibliografické pomůcky /323/, noviny a časopisy /323/, literatura obecné povahy /323–324/, souhrnné dějiny Brna /324/, literatura k jednotlivým hlavám 1. a 2. dílu /324–330/, architektura a výtvarné umění /330/, dějiny literatury /331/, divadlo a hudba /331–332/.

Seznam obrazových příloh

333 – 338

Barevné přílohy

338

Plány

338

Jmenný rejstřík

339–366

Místní rejstřík

367–378

Autoři a spolupracovníci 2. dílu Dějin města Brna

379